



Barraca de vinya inserida al puig de Sant Valentí

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Montpeità. (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Camí de Sant Fruitós a Sant Benet, pujant en un marge a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.7492
Longitud: 1.88671
UTM Est (X): 407438
UTM Nord (Y): 4622530

Classificació

Número de fitxa 08213-139
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1949
Autoria de l'element: S'entén que L-R són les inicials de l'autor o del propietari de la barraca.
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Darreres actuacions i moviments de terra han fet
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00003
Fitxes associades:
[Muntanya del Montpeità](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

Barraca de vinya ubicada dins d'un antic marge de pedra al turó del puig de Sant Valentí, al cantó Nord del mateix, uns metres més amunt que l'esmentat anterior (fitxa nº 138). Es tracta d'una barraca de dimensions reduïdes que té com a principal característica el fet de trobar-se inserida dins del marge de pedra, per tant la façana de la barraca es correspon amb la línia del marge de pedra seca, i la barraca pròpiament dita es troba excavada sota terra. La seva orientació és a l'Oest, on té enfocada la porta d'obertura. Es tracta d'una porta sostinguda sobre una llinda monolítica de 66 cm d'amplada x 140 cm d'alçada, L'aparell constructiu de la barraca és força barroer, i es troba format per carreus de mida molt irregular disposats sense cap ordre. En aquesta ocasió s'aprecia perfectament la tècnica constructiva de la pedra seca, ja que es pot observar l'abundància de petits còdols fent la funció de cunya entre els carreus més grossos. L'amplada total de la barraca és de 4,45 m, i la llarga de 3 m. L'alçada fins a començar la volta és de 1,87 m, i l'alçada total de 2,22 m. El gruix de paret és de 71 cm. Com a element excepcional compta amb una inscripció a l'entrada de la barraca on s'hi llegeix: "1949 L-R"

Història

L'origen de les barraques de vinya és incert, si bé al buscar-lo a la tècnica constructiva de la pedra seca, que es remunta a la prehistòria, quan s'optà per substituir els materials simples: fusta i elements vegetals, per pedra. Des de època neolítica, i ibèrica són nombrosos els exemples de tradició constructiva utilitzant aquest tipus de tècnica constructiva. La utilització de la pedra seca en les construccions d'hàbitats rurals no és exclusivament ibèrica, sinó que segurament podríem trobar referències en cada època, no solament de l'antiguitat. Les construccions en pedra seca- aplicades als marges i les barraques de vinya- han originat diverses teories sobre la seva procedència. Així, per una banda hi ha els que opinen que aquest tipus de construcció es remunta a la tradició de monuments megalítics, i d'altres que el remunten a l'edat mitjana, establint un lligament entre les construccions circulars de clons i repobladors de les zones de la Marca Hispànica i les barraques de vinya. Es tractaria doncs d'una continuïtat constructiva dels habitatges medievals. Les barraques de vinya que existeixen actualment al Pla de Bages no tenen una antiguitat inferior al segle XVIII. La majoria es van aixecar al llarg del segle XIX i principis del segle XX coincidint amb l'expansió extraordinària de la vinya. D'aquí la denominació de "barraques de vinya". La construcció era feta en moltes ocasions per mans expertes, i per persones anomenades "barracaires" , que procedents d'altres comarques com la Cerdanya, combinaven la feina de pagès amb la de constructors de marges i barraques. Malgrat tot, la feina sempre era seguida directament pel pagès. En altres ocasions, la barraca era aixecada directament pel pagès. La funció d'aquestes construccions era la d'acollir els estris i les eines necessàries pel conreu de la vinya, ja que aquesta podia trobar-se a varies hores de distància a peu de la casa del pagès. La possessió d'una barraca permetria al pagès guardar les eines i no haver de carregar amb elles d'una banda a l'altra. També permetria l'aixopluc del pagès en cas de pluja o de massa calor, i inclús passar una nit si s'esqueia. La majoria d'elles foren abandonades vora la dècada del 1930 quan el conreu de la vinya començà a anar a la baixa.

Bibliografia

FERRER I ALÓS, LL. (1998). La vinya al Bages. Mil anys d'elaboració de vi. Col. Monogràfics nº 19. CEB. Manresa. FERRER I ALÓS, LL. (1992). Vinya, fil·loxera, propietat i demografia de la Catalunya

Central. CEB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Barraques de vinya al terme de Sant Fruitós . CECB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). "Model d'estructura agrària bagenca: Sant Fruitós de Bages al llarg del segle XVIII" . Actes del Congrés: Els paisatges de la vinya. Manresa 24-26 d'octubre de 2003. CEB. Pàg. 91-105. SOLER I BONET, J. (1994). Les barraques de vinya. CECB. Manresa.

